

DEFINITIEF VERSLAG VERGADERING 14 APRIL 2025

Tijd: 14.00 -17.00 uur
Locatie: Pasangrahan (vergaderzaal Eilandsraad)

Vastgesteld na een schriftelijke ronde

Aanwezig:

- Dhr. M. Stegers (vicevoorzitter) en mw. M. Buys (secretaris)
- OLB: gedeputeerde C. Abraham en N. N. Francees-Den Heyer
- Usibo: dhr. C. Kwidama, dhr. A. Vrolijk, dhr. N. Willem, mw. M. Abrahams
- BFB: dhr. P. Coolen, mw. V. de Windt, dhr. S. Winterberg
- KvK: mw. S. Pieter, dhr. J. Balentien

Adviseurs:

- SZW: dhr. G. Meijer
- OLB: dhr. E. Cicilia, mw. G. van den Heuvel, mw. M. Nicolaas

Presentatie:

- mw. D. de Vries (SZW)
- dhr. J. Kos (JRK Advies)

Afwezig met kennisgeving:

- Gezaghebber dhr. J. Soliano (voorzitter)
- BFB: dhr. E. Carillo en mw. A. Romeijnders
- KvK: dhr. Martha

1. Opening en huishoudelijke mededelingen

De vice-voorzitter heet iedereen welkom, in het bijzonder dhr. Winterberg die de nieuwe afvaardiging is van BFB (vice-voorzitter Bonhata) en dhr. Berkenbosch vervangt. De gezaghebber heeft zich afgemeld voor deze vergadering.

De vergadering start met de presentatie door de externen. (Het verslag volgt de oorspronkelijke agenda).

De bouwsector heeft zich verenigd en de vice-voorzitter vraagt BFB of zij contact hebben met deze nieuwe vereniging om zich mogelijk ook aan te sluiten bij de CD, via BFB. Dhr. Coolen geeft aan dat er contact is geweest en dat de bouwvereniging overweegt om zich aan te sluiten bij BFB, rechtstreeks of via BBE. De vice-voorzitter vraagt de leden van de CD of er bezwaren zijn om de bouwvereniging als toehoorder uit te nodigen voor de volgende CD-vergadering. Hier is geen bezwaar tegen.

2. Verslag vergadering 27 januari 2025

Het verslag is via een schriftelijke ronde vastgesteld en er zijn geen opmerkingen over het verslag.

3. Bespreken actielijst vergadering 27 januari 2025

Zie onderaan agenda (inclusief een overzicht van toezeggingen/afspraken ministeries)

Dhr. Willem vraagt naar de status van de winkeltijdenverordening. Dit punt is een jaar geleden aangekaart naar aanleiding van de drukte in de winkels op de dag voor Pasen. Het zou aangepast worden, maar nu zijn we een jaar verder.

Dhr. Abraham erkent dat dit opgepakt zou worden, maar dit is nog niet gelukt. Hopelijk lukt het voor volgend jaar wel om dit te regelen. Er moet een 'ebham' worden opgesteld ('eilandelijk besluit houdende algemene maatregelen'). Hij geeft aan dat het erg frustrerend is dat het niet lukt om zoiets kleins, een zin aanpassen in een besluit, te regelen.

4. Gesprekken afgelopen periode

Schuingedrukt gesprekken die nog niet hebben plaatsgevonden

Nr	Datum	Ministerie/organisatie	CD	Toelichting
1	6-2-2025	MinFin (Jeroen Adeler en Kim Boon)	Vice-voorzitter en secretaris	
	13-2-2025	CBS CN	Vice-voorzitter	Relatiebijeenkomst CBS CN
	18-2-2025	Belastingdienst CN	Vice-voorzitter en secretaris	Bespreken werkwijze mbt Belastingplan, databehoeftes en Invorderingswetgeving
	25-2-2025	SZW (Johan Breure)	Vice-voorzitter en secretaris	Update vergelijkingsonderzoek sociaal stelsel NL en CN
	25-2-2025	MBO (Liset Wolff)	Vice-voorzitter en secretaris	Bespreken mogelijkheden verhogen startkwalificatie
	5-03-2025	Araya Sumter (DG SZW)	Afvaardiging CD	
	6-03-2025	SER	Afvaardiging CD	
	6-03-2025	IND en SZW	Vice-voorzitter en secretaris	TWV-pilot
	12-03-2025	Economisch Bureau Amsterdam	Afvaardiging CD	Presentatie economisch model voor Bonhata
	13-03-2025	BZK en SZW	Vice-voorzitter en secretaris	Overleg over mini-conferentie Akkoord 2.0
	19-03-2025	BZK	Afvaardiging CD	Presentatie digitalisering en notariaat (zie verslag)
	20-03-2025	CBS	Secretaris	Databehoeftes CD
	27-03-2025	SZW	Secretaris	Invorderingswetgeving + schuldhulpverlening
	2-04-2025	OLB	Afvaardiging CD	Quick-wins Bonaire (zie verslag)
	3-04-2025	BZK DG Arne van Hout – Openbaar bestuur en democratische rechtsstaat	Afvaardiging CD	Zie verslag
	14-04-2025	<i>Leerplichtambtenaar</i>	<i>Vice-voorzitter en secretaris</i>	<i>Kennismaking</i>
	16-04-2025	<i>DG Belastingdienst</i>	<i>Vice-voorzitter en secretaris</i>	<i>Kennismaking</i>
	06-05-2025	<i>Onderzoekscommissie</i>	<i>Afvaardiging CD</i>	<i>Presentatie onderzoek vergelijking arbeidsrecht</i>

	<i>mei</i>	<i>Leerplicht OLB + MBO</i>	<i>Afvaardiging CD</i>	<i>Gesprek over onderwijs: verhogen % startkwalificatie</i>
--	------------	-----------------------------	------------------------	---

Verstuurde brieven

- geen

Alle verstuurde brieven staan op de website van de CD

5. Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Mw. D. de Vries (van SZW) geeft, samen met een collega, via een videoverbinding een presentatie over ongewenst gedrag op de werkvloer. In Nederland is hiervoor een Nationaal Actieprogramma gestart. Ze inventariseren graag bij de leden van de CD hoe dit onderwerp op Bonaire leeft. De presentatie is als bijlage bij het verslag gevoegd.

Dhr. Coolen geeft als reactie op de presentatie aan dat hij een aantal jaar geleden voor zijn bedrijven een policy heeft opgesteld, naar aanleiding van het schandaal in Nederland rondom de Voice of Holland. Het is nog steeds wel taboe, maar de policy helpt om het bespreekbaar te maken en om medewerkers te stimuleren om ongewenst gedrag te melden. Hij stelt voor om de door hem opgestelde policy (die ook in het Papiaments is vertaald) toe te sturen aan SZW. Hij benadrukt dat het voor grotere organisaties relatief makkelijker is om zo iets op te zetten, maar dat het voor kleinere bedrijven heel lastig is. Daarom zou het goed zijn als er een juridisch loket komt, of een andere vorm van een lokaal meldpunt, zodat ook werknemers van kleinere organisaties ergens terecht kunnen.

Mw. Abrahams geeft aan dat hier vanuit de scholen ook veel aandacht voor is. Ze geeft aan hoe belangrijk het is om vertrouwenspersonen aan te stellen, ook in de particuliere sector.

Dhr. Willem geeft aan dat Usibo samenwerkt met vakbonden van Aruba, om als vakbonden de bijstand voor leden uit te breiden. Dan wordt het uitgebreid naar ondersteuning bij intimidatie, naast bijstand bij juridische vragen en arbeidsgeschillen.

Dhr. Meier geeft een toelichting van de zaken die spelen bij SZW. De wijzigingswet zorgt voor veel gewijzigde regelgeving, zowel technische aanpassingen als materiële gevolgen. Het tijdsplan is nog niet vastgesteld.

Dhr. Coolen geeft aan dat het belangrijk is dat er goede informatie komt vanuit SZW. Op basis van de melding in de Staatscourant kreeg hij al vragen van werknemers.

SZW zal nadenken over verschillende manieren van voorlichting.

De vice-voorzitter stelt voor om daarnaast op korte termijn een overleg in te plannen over de ww-regeling.

Verder vertelt dhr. Meijer dat er gewerkt wordt aan de financiering van de Kinderopvang, er wordt nagedacht over een eenvoudige manier van financieren die wel rechtmatig is.

Dhr. Willem vraagt hoe het kan dat de aantallen mensen die onderstand ontvangen zijn gestegen. Dhr. Meier geeft aan dat dit niet helemaal duidelijk is, maar dat er in elk geval vanuit SZW heel actief is gezocht naar mensen die er wel recht op hebben, maar het niet hadden aangevraagd. Het taboe om onderstand aan te vragen is minder groot geworden.

Dhr. Willem vraagt of de Belastingdienst een bankrekening mag blokkeren waar ook de kinderbijslag op wordt gestort. Dhr. Meijer antwoordt dat hij heeft begrepen dat de Belastingdienst actiever bezig is met invordering. Hoe en onder welke voorwaarden zijn beslag leggen, is niet bekend bij SZW. Dit zou met de Belastingdienst besproken moeten worden.

Mw. Den Heyer vraagt om de tertaalrapportage van SZW. Dhr. Meijer geeft aan dat de meest recente rapportage met de CD gedeeld kan worden.

De vice-voorzitter geeft aan dat het invorderingsbeleid van de Belastingdienst onderdeel is van gesprek tussen de CD en de Belastingdienst. Dit zal ook aangekaart worden in het kennismakingsgesprek dat aanstaande woensdag gepland staat met de DG van de Belastingdienst.

6. Onderzoeksbudget

Dhr. Kos geeft een toelichting op het onderzoek naar de belastingdruk voor kleine ondernemingen, naar aanleiding van de vragen die dhr. Coolen stelde. Hij bevestigt dat de deelname van voldoende administratiekantoren heel belangrijk is, zonder voldoende data is er geen goed onderzoek. Hij zal zelf de kantoren benaderen die lid zijn van de vereniging van administratiekantoren, dhr. Vis zal de administratiekantoren die daar niet bij aangesloten zijn benaderen. Ook de niet-aangesloten kantoren hebben een informeel samenwerkingsverband. Hij zegt toe om de 4 grootste kantoren te benaderen om te vragen of zij hun medewerking willen toezeggen. Hij verwacht dat de lasten voor de kantoren beperkt is, omdat ze zelf niet heel veel informatie hoeven aan te dragen, maar vooral moeten aangeven of ze de opgestelde profielen herkennen en kunnen aangeven hoeveel procent van hun klanten past bij deze profielen.

De vice-voorzitter vraagt de leden of zij kunnen instemmen om de opdracht te gunnen zodra er een toezegging is van de 4 grote kantoren om mee te doen. De leden zijn hiermee akkoord.

Met dit onderzoek is het onderzoeksbudget van de CD op. De twee andere onderzoeken kan het OLB financieren. Er is discussie tussen de leden of er onderzoek gedaan zou worden, of dat er opdracht gegeven wordt om een model te ontwikkelen, zodat met dat model in de toekomst relatief eenvoudig scenario's doorgerekend kunnen worden. Ook is er enige discussie over wie de eigenaar van de modellen wordt: het OLB of de CD.

Afgesproken wordt dat het OLB opdrachtgever van beide modellen wordt. Dat betekent dat het OLB de opdrachten betaalt en eigenaar wordt van de modellen. Voor het koopkrachtmodel wordt met SZW besproken op welke manier eventueel samengewerkt kan worden, omdat zij dit model ook willen ontwikkelen. Belangrijke voorwaarde voor de CD is dat het OLB eigenaar wordt van het model. De CD wordt gevraagd om de opdrachten te laten uitvoeren, dus als gedelegeerd opdrachtgever te fungeren. Iedereen stemt hiermee in.

7. Bespreken inzet Akkoord 2.0

De vice-voorzitter licht de discussienotitie toe en vraagt om reacties van de leden.

Dhr. Coolen geeft aan dat BFB van mening is dat er wel een Akkoord 2.0 nodig is, maar dat ze niet tevreden zijn over het resultaat van Akkoord 1.0. Voordat we dus een tweede akkoord gaan opstellen, moeten we eerst zorgen dat de randvoorwaarden goed zijn, voordat we hier veel energie in gaan steken.

Dhr. Willem geeft aan dat Usibo ook graag een vervolg wil op het Akkoord van Kralendijk, met ook de vraag op welke manier het effectiever kan en op welke manier een meer integraal akkoord bereikt kan worden, dus met betrokkenheid van de ministeries. Het vorige akkoord was erg gericht op de sociale kant, dit vervolg zou breder ingestoken moeten worden. Eerst is het nodig dat de basis beter op orde is, de relatie met Nederland.

Mw. Den Heyer sluit zich aan bij BFB en Usibo. Het is verstandig om in plaats van over armoedebestrijding meer over 'koopkrachtverbetering' te spreken, zodat ook andere ministeries zich meer betrokken gaan voelen.

Dhr. Balentien geeft aan vanuit de kant van het OLB een economische afdeling gemist wordt.

Dhr. Abraham geeft aan dat Bonaire op dit moment geen sociaal-economisch beleid heeft. De baten van economische activiteit (abb, inkomstenbelasting) gaan naar het Rijk en niet naar Bonaire. Het ministerie van Economische Zaken zou veel meer betrokken moeten zijn bij de CD, net zoals SZW.

De vice-voorzitter concludeert dat we dit punt aanhouden en verder in gesprek gaan over de aanpak voor het Akkoord 2.0.

8. Quick Wins

Er is overleg geweest met een delegatie van de CD over quick wins die het OLB kan oppakken om de welvaart te verhogen. Op een aantal onderdelen volgt een nadere terugkoppeling door gedeputeerde Den Heyer.

Zij kondigt aan dat deze week zal worden aangekondigd dat de energietoeslag zal worden voortgezet. De subsidie was gestopt, maar het OLB heeft middelen vrijgemaakt om dit zelf voort te zetten. Ondertussen is overleg over structurele maatregelen.

De pilot voor de particuliere verhuurderssubsidie is verlengd, maar nog steeds in de vorm van een pilot. De conclusie is dat het een rijkstaak is, FCB wil de subsidie ook niet meer uitvoeren. Er wordt gewerkt aan een definitieve versie. Ze geeft aan dat de CD wat meer informatie zal krijgen over de voorwaarden voor zowel de energietoeslag als de verhuurderssubsidie, zodat werkgevers bijvoorbeeld hun werknemers kunnen informeren die hier mogelijk voor in aanmerking komen. Vorig jaar zijn zo'n 1900 huishoudens geholpen met deze regelingen.

Ondertussen werkt het OLB samen met SZW en een externe partij aan een verordening voor alle minima-regelingen, hopelijk kan deze voor het zomerreces naar de eilandsraad.

9. Belastingplan

De vice-voorzitter geeft een korte update: er is frequent overleg met het Ministerie van Financiën. We zullen binnenkort meer informatie krijgen over de plannen voor 2026. Er is al aangegeven dat er geen lastenverzwaring zal komen voor het bedrijfsleven, maar mogelijk wat gunstige aanpassingen.

10. Brandstofvoorziening

Gedeputeerde Abraham geeft een toelichting over de situatie rondom de brandstofvoorziening. Hier is in de media de afgelopen tijd veel aandacht voor geweest. Hij legt uit dat het om vier soorten brandstof gaat: benzine, kerosene, diesel voor transport en diesel voor de elektriciteitsproductie. Op dit moment is de diesel voor transport en voor elektriciteitsproductie dezelfde brandstof. In het verleden, toen Bopec nog operationeel was, was daar een aparte tank voor stookolie voor de elektriciteitsproductie. Dat was voordeliger dan de 'gewone' diesel. Op dit moment wordt de brandstof op 2 lokaties opgeslagen: in Hato door Curoil, voor benzine en diesel, en bij het vliegveld door OTB, voor kerosene. Al meerdere jaren spelen er issues rondom de vergunningen voor zowel de opslag bij Hato als bij het vliegveld. Het gaat dan om milieu- en veiligheidsnormen. De huidige vergunningen gelden nog tot 1 april 2026. De ambitie was om in te zetten op een centrale locatie voor opslag. In de gesprekken daarover is het standpunt ingenomen om dit aan de zuidkant van het vliegveld te doen. Er is aanvullend onderzoek gedaan, dat kan met de CD gedeeld worden zodra het definitief is.

De grootste bottleneck van de locatie bij het vliegveld, is dat de diesel voor de energievoorziening (wat een groot deel is van de totale brandstof) helemaal vanaf het vliegveld naar ContourGlobal moet. Nu al zijn het 27 ritten van trucks per week van Hato naar ContourGlobal, waarbij meerdere keren een ongeluk is geweest. Daarom is gekeken naar een alternatief, zeker nu er een doorstart van Bopec lijkt te komen; Curoil is in onderhandeling over een overname van Bopec. Als de dieselopslag op die locatie kan, dan is alleen transport nodig van de diesel voor de pompstations. Dat gaat om veel minder ladingen per week (drie ritten per week in plaats van drie per dag). Bovendien heeft de omgeving van Bopec al de juiste bestemming en ligt daar een pier.

De locatie bij het vliegveld is niet ideaal, vanwege de groei van de bevolking in Belnem en vanwege de grote hoeveelheid truckritten naar ContourGlobal. Uit onderzoek door Royal Haskoning bleek dat de duurzame locatie voor opslag van brandstof in de buurt van Bopec is, zo lang er brandstof nodig is voor de energievoorziening. Een grotere opslaglocatie zou bovendien de transportkosten die Curoil nu maakt om met kleine bootjes brandstof naar Bonaire te maken, verlagen. Op dit moment zijn de kosten per jaar zo'n 14 miljoen dollar, die we op Bonaire in totaal betalen voor transport en opslag van brandstof. Met de ontwikkelingsplannen van Curoil vallen deze kosten deels weg.

Het Rijk en het OLB hebben gekozen voor de optie om de omgeving van Bopec te kiezen als locatie voor brandstofopslag. Kerosene blijft bij het vliegveld, daar moeten dan wel de nodige investeringen worden gedaan door OTB om de vergunningen voor de tanks te krijgen. Dat lukt voor 1 april 2026, het OLB eist dat dit op 1 januari klaar is.

In afwachting van de locatie bij Bopec, zal Hato nog tijdelijk gebruikt worden. Ook die locatie moet eerst voldoen aan de norm.

Dhr. Vrolijk vraagt of Curoil dus Bopec weer gaat opstarten en wat dat zal betekenen voor de economie van Bonaire.

Dhr. Abraham antwoordt dat dit nog te vroeg is om al in te kunnen schatten. Het OLB is verder geen partij in de overname van Bopec, dit gaat via de curator. De enige rol die OLB heeft is de erfpacht verlenen. De curator heeft gevraagd of het OLB die termijn kan verlengen omdat die in 2035 afloopt. OLB kan eisen stellen bij het verlengen van de erfpacht.

Dhr. Balentien vraagt of het OLB overweegt om een heffing in te voeren voor bijvoorbeeld transport van brandstof. Dat is in het verleden bij Bopec nooit gedaan.

Dhr. Abraham geeft aan dat hier over wordt nagedacht.

Dhr. Kwidama vraagt of dit betekent dat de opslag in Hato zal blijven bestaan.

Dhr. Abraham antwoordt dat dit voorlopig het geval zal zijn. Het was oorspronkelijk de bedoeling dat de opslag weg zou gaan uit Hato, maar dat zal pas gebeuren als de opslag bij Bopec is gerealiseerd.

Dhr. Willem vraagt hoe het zit met de veiligheid van de transporten met trucks.

Dhr. Abraham geeft aan dat dit een breder probleem is met verkeersveiligheid op het eiland: trucks die te hard rijden, overbelading, slechte remmen, etc. Dit is een taak van de politie. Het OLB kan overwegen om een keuring in te voeren, maar dat zal zeker niet van de ene op de andere dag gebeuren.

Dhr. Balentien vraagt of de plannen voor de haven in Hato nog actueel zijn.

Dhr. Abraham geeft aan dat dit nog in beraad is. Er wordt gewerkt aan een structuurvisie. Inmiddels is de wijk Hato veel meer bebouwd dan toen de plannen voor de haven werden bedacht. De meeste containers gaan bovendien naar de buurt van de Kaya Industria, dus dan zouden alle containers dwars door Playa moeten gaan. Wel wordt nu gewerkt aan een kraan bij de huidige haven, zodat er meer verschillende soorten schepen kunnen aanmeren. Ook gaan de containers bij het stadion weg en komt er een andere locatie voor de containers.

Dhr. Coole geeft aan dat er zorgen zijn over de containertransporten als gevolg van de maatregelen van president Trump. Zo zou de rederij waar Bonaire veel gebruik van maakt (Kings Ocean), veel Chinese schepen hebben die mogelijk extra belast gaan worden. Hij stuurt de brief die hierover is ontvangen door naar de secretaris.

Afgesproken wordt dat de volgende vergadering stil te staan bij de gevolgen van de mondiale gebeurtenissen.

11. Openingstijden winkels

Dit is al besproken bij de actiepunten.

12. Evaluatie CD

Het OLB moet de evaluatie nog invullen, waarna een verslag gemaakt kan worden van alle input. Dat wordt de volgende vergadering besproken.

13. Vragen Usibo en BFB aan OLB

Usibo en BFB hebben een aantal vragen gesteld per mail aan het OLB.

1. *Er wordt veel gezegd en geschreven over de budgetten en begroting van TCB. Wat is het plan op de korte en zowel langere termijn voor toerisme en hoe kan de toeristische sector bijdragen aan de weg voorwaarts?*

Gedeputeerde Abraham dankt Usibo en BFB voor de vragen. Er is veel speculatie en het is goed om de feiten te geven. TCB krijgt vanaf 2022 jaarlijks 2 miljoen dollar subsidie en in 2020 hebben ze eenmalig een subsidie gekregen voor het tourism recovery plan. In 2025 en 2026 krijgt TCB een extra subsidie van 1 miljoen dollar per jaar. Er is overleg tussen OLB en TCB om meer te sturen op resultaten en minder op gedetailleerde plannen.

Er zijn zorgen over keuzes en risico's die TCB heeft gemaakt, zoals het niet meenemen van de verlenging van de CAO, waardoor te weinig kosten begroot waren. Ook zijn er garanties aangegaan waar geen voorziening voor is getroffen en wat ook niet in de jaarrekening van TCB is opgenomen. Er wordt nu in overleg met hoofd financiën gezocht naar een oplossing voor deze financiële tegenvallers. Er moeten betere afspraken worden gemaakt over de verdeling van verantwoordelijkheden en bevoegdheden.

Het is storend om te horen dat vanuit de toeristische sector wordt gesproken over 'dat het OLB TCB heeft gekort', terwijl dat niet zo is. In plaats van dit soort discussies zou gezamenlijk nagedacht moeten worden over hoe de economie gestimuleerd kan worden. Het OLB heeft in elk geval geen voorkeur om te investeren in lege stoelen en persoonlijk is dhr. Abraham geen voorstander van een 'minimum revenu garantie'. Het is niet verantwoord om dat vanuit publieke middelen te betalen.

Dhr. Winterberg bedankt dhr. Abraham voor de toelichting en geeft aan dat er in kleinere setting nog een keer verder over doorgepraat kan worden. Het is in elk geval goed nieuws dat er dit jaar en volgend jaar een miljoen dollar bijkomt.

- 2. De dienstverlening van de overheid, aangaande vergunning verstrekking. (RO) Veel stakeholders mopperen over het afgeven van voornamelijk bouwvergunningen. Is hier vooruitgang in en zo ja wat mogen we verwachten op zowel korte als lange termijn. Is er onderscheid in de afhandeling van commerciële vergunningen dan wel private vergunningen.*

Dhr. Abraham geeft aan dat dit een gedeelde verantwoordelijkheid is. Er is de afgelopen tijd veel veranderd binnen de afdeling die de vergunningen doet. Er komt een apart team om achterstanden weg te werken. Voor de midden/lange termijn moet de hele procedure verbeterd worden, er moeten check en balances komen door een andere afdeling en het moet mogelijk worden om digitaal een aanvraag in te dienen met duidelijke termijnen.

Dhr. Balentien vraagt of de vacante posities van de directeuren bij B&O en R&O inmiddels zijn ingevuld. Dhr. Abraham geeft aan dat de procedure bij B&O nu in de laatste fase is.

- 3. Zou het centraal dialoog wellicht een update kunnen krijgen over steun aan de alleenstaande WML'ers. Zoals bekend bij het CD is er wel een hoger WML maar zijn diverse subsidies weggefallen die voorheen door EZK werden gegeven. Zijn er plannen om dit gat voor deze groep te dichten en op welke termijn mag dit men verwachten?*

Mw. Den Heyer geeft aan dat deze vraag al deels beantwoord is, een overzicht van de verschillende voorzieningen zal naar de CD gestuurd worden.

- 4. Tot slot zouden we het waarderen als u ook een toelichting kan geven op de berichtgeving van CFT. <https://dossierkoninkrijksrelaties.nl/2025/02/18/cft-bestuurscollege-bonaire-is-niet-in-control/> dit artikel zorgt ook voor onrust bij diverse stakeholders.*

Dhr. Abraham geeft aan dat niet elke bron even betrouwbaar is, er is hier sprake van een blog. Maar de stelling klopt: het OLB is niet in control, de begroting werd veel te lang gezien als iets voor de afdeling financiën en niet iets van de hele organisatie. Het gaat er niet om of het bedrag is uitgegeven, maar veel belangrijker is of de resultaten zijn behaald. Ook is er veel geld uitgegeven wat niet begroot was. Het OLB heeft dit eerlijk aan het Cft laten weten bij de rapportage over het vierde kwartaal van 2024. Wat overigens een vreemde verplichting is die gemeentes niet hebben, zij hoeven pas de jaarrekening in te sturen over het afgelopen jaar en niet al in januari een overzicht van het afgelopen kwartaal. Op dat moment is nog lang niet alle informatie binnen.

Dat er een groot overschot zou zijn van 30 miljoen is niet waar. Waarschijnlijk is er over 2024 een positief resultaat van 2 miljoen dollar. We hebben structureel 11 miljoen extra gekregen in de vrije uitkering, maar dat hebben we pas in oktober ontvangen. Dat kan je dan nooit al meteen in oktober of november uitgegeven. Maar dat kan je niet 'onderbesteding' noemen.

14. Input Usibo

(De vice-voorzitter moet helaas vanwege een privé-situatie de vergadering verlaten, de secretaris neemt zijn rol over voor de laatste 2 agendapunten).

Usibo heeft twee verzoeken gedaan aan de CD, zie ook de bijlagen.

Allereerst verzoekt Usibo om WEB uit te nodigen voor de CD-vergadering. Dhr. Willem ligt dit toe, door aan te geven dat het lijkt alsof de verduurzaming van de energievoorziening op Bonaire stagneert. Wat betekent dit voor de tarieven op termijn? En hoe staat het met de subsidies op het vastrecht? De secretaris vraagt de leden of zij kunnen instemmen met het uitnodigen van WEB voor de volgende vergadering.

Dhr. Abraham geeft aan dat WEB een uitvoeringsorganisatie is, Bonaire heeft geen energiebeleid en daardoor kan WEB zelf invulling geven aan de manier waarop ze de energievoorziening vormgeven. Hij heeft geen bezwaar tegen het uitnodigen van WEB, maar het is wel van belang om duidelijk te hebben welke rol WEB heeft. Mogelijk kan het gecombineerd worden met een presentatie van de (nieuwe) programmamanager duurzaamheid van het OLB, die bezig is met het opstellen van energiebeleid.

Dhr. Coolen geeft aan dat hij heel ontevreden is met de dienstverlening van WEB en de afhandeling van de klachten naar aanleiding van de onderbrekingen vorig jaar.

Afgesproken wordt dat dit onderwerp op de volgende vergadering wordt besproken. In eerste instantie wordt hiervoor de programmamanager duurzaamheid van het OLB uitgenodigd, voordat eventueel op een volgende vergadering WEB wordt uitgenodigd.

Het tweede punt betreft een voorstel voor een 'BES-Ministerie'. Dit is een discussiestuk naar aanleiding van de constatering dat er een grote verharding is ontstaan in de relatie tussen de bestuursorganen Rijk en OLB. Dhr. Abraham geeft aan dat dit ook te maken heeft met de wijzigingen in de FinBES en de WolBES.

Afgesproken wordt om dit de volgende CD-vergadering te agenderen en hierbij ook de WolBES en de FinBES te betrekken.

15. Rondvraag en sluiting

Dhr. Coolen vraagt aan het OLB wat de status is van de plannen voor de nieuwe huisvestingsverordening, waarbij hij verwijst naar een brief van de makelaars die hij binnen de CD heeft rondgestuurd. Mw. Den Heyer geeft aan dat gedeputeerde Cicilia op de volgende CD-vergadering een toelichting kan geven.

Dhr. Willem vraagt het OLB of de CD betrokken wordt bij de wijziging van de WolBES en de FinBES. Dhr. Abraham reageert dat dit het hele volk van Bonaire aangaat en dat er een uitgebreide consultatie komt. Speerpunt van zowel het BC als de Eilandsraad is dat dit juist op de eilanden goed besproken moet worden.

Gedeputeerde Den Heyer geeft aan dat er 80 jongeren zijn op Bonaire die 18 zijn en nog op school zitten. Dit was nog een actiepoint uit de vorige vergadering: deze jongeren krijgen geen kinderbijslag meer, maar ook nog geen studiefinanciering.

De secretaris sluit de vergadering.

@Agendapunt 3 - Actielijst na vergadering 27 januari 2025

Omschrijving	Organisatie	Status
Afvaardiging doorgeven voor presentatie TWV-pilot	Allen	Afspraak wordt nog ingepland
Uitwerking wijziging Eilandbesluit winkeltijdenwet	OLB	Open
Situatie met Forma oplossen	OLB	Wordt aan gewerkt
Afvaardiging doorgeven voor presentatie FXDC	Allen	Afspraak wordt nog ingepland
Navragen naar model van Rijksuniversiteit Groningen	OLB	Open
Opvragen offerte voor modelmatig onderzoek effecten verhoging WML, verhoging energierekening en aanpassing belastingplan op koopkracht en op economie	Secretaris en vicevoorzitter	Geagendeerd
Onderzoek laten doen naar soorten ondernemingen op Bonaire	Secretaris en vicevoorzitter	Geagendeerd
Afvaardiging doorgeven voor werkgroep begeleiding onderzoeken	Allen	Geagendeerd
In overleg met Tienda een aangepaste lijst met producten samenstellen voor de prijsvergelijking	Secretaris	Open
Evalueren functioneren CD	Allen	Alleen OLB moet nog input leveren
Overzicht sociale voorzieningen en voorwaarden toesturen aan CD	OLB	Open
De nieuwe bouwvereniging uitnodigen voor de volgende CD-vergadering (als toehoorder)	BFB	Open
Overleg inplannen met SZW over ww-regeling	Secretaris	Open
Tertaalrapportage delen met CD	SZW	Open
OLB financiert twee opdrachten van EBA, OLB wordt eigenaar van de modellen en CD voert de opdrachten uit en fungeert als aanspreekpunt voor EBA.	OLB + secretaris	Open
Definitief rapport onderzoek naar brandstoflocaties delen met CD	OLB	Open
Volgende vergadering: gevolgen mondiale gebeurtenissen agenderen	Secretaris	Open
Programmamanager duurzaamheid OLB uitnodigen volgende vergadering	Secretaris	Open
Agenderen relatie OLB-Rijk en wijzigingen WolBES/FinBES op volgende vergadering	Secretaris	Open
Agenderen 'huisvestingsverordening' op volgende vergadering en gedeputeerde Cicilia uitnodigen	Secretaris	Open

Toezeggingen/afspraken ministeries

Ministerie	Omschrijving	Status
BZK	Verzoek vertegenwoordiging CD-vergaderingen	Open

	(Brief CD van 15 februari 2023)	
BZK	Onderzoek naar betere/ structurele datavoorziening	Open
BZK	Reactie op brief CD mbt rapport sociaal minimum CN	Open
EZK/BZK (gesprek 12 november)	In gesprek met CPB over taak in CN + onderzoeken wettelijke grondslag hiervoor	Open
EZK/BZK (gesprek 12 november)	Data CBS toegankelijker maken voor CD	Open